

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. _____ / _____

56 - 3P
pt. informare
Shigonea

Parlamentul României Camera Deputaților

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI DREPT COMUNITAR

Direcția studii și documentare legislativă

București, 14.02.2013

Nr. 65a/19

Domnului

VALERIU ZGONEA
Președinte al Camerei Deputaților

56 - 3P -
[Signature]

Stimate Domnule Președinte,

Vă transmitem alăturat: Studiul documentar „Reglementări privind imunitatea parlamentară în state membre ale Uniunii Europene.”

DIRECTOR,
Adrian Helstern

CAMERA DEPUTATILOR
SECRETARIATUL GENERAL

Direcția Studii și Documentare Legislativă

REGLEMENTĂRI PRIVIND IMUNITATEA PARLAMENTARĂ ÎN
STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

Studiu documentar

Februarie 2013

ABSTRACT

Prezentul studiu își propune să trateze aspecte importante referitoare la imunitatea parlamentară în state membre ale Uniunii Europene.

Imunitatea parlamentară are caracter imperativ, nu constituie un simplu drept subiectiv al parlamentarului la care el ar putea renunța. Ea este de ordine publică și, deci, poate fi invocată din oficiu și oricând, nu doar de cel interesat, făcând parte din statutul parlamentarului care, la rândul său, este de ordine publică.

Sediul materiei pentru întreaga problematică legată de imunitatea parlamentară se află în constituții, în regulamentele camerelor parlamentare, în legi speciale cu privire la exercitarea mandatului de parlamentar.

Referitor la imunitatea parlamentară am avut în vedere ambele aspecte ale acestei noțiuni: lipsa răspunderii pentru opiniile ori voturile exprimate cu ocazia exercitării mandatului și inviolabilitatea, care are menirea de a apăra mandatul de parlamentar de acele acțiuni penale îndreptate împotriva membrilor parlamentului pentru acte săvârșite ca simpli cetățeni.

Imunitatea parlamentară nu poate fi nici extinsă, nici restrânsă printr-un act subordonat Constituției, ea nu poate fi suspendată și poate fi ridicată doar de Camera respectivă și numai în considerarea temeiului de fapt și de drept ce justifică luarea acestei măsuri.

Merită a fi reținută evoluția constantă a noțiunii de imunitate parlamentară cu toate aspectele juridice aferente la nivelul statelor membre ale Uniunii Europene. În acest sens, există state europene unde imunitatea privește orice procedură judiciară, state în care vizează numai procedura penală, cu excepția flagrantului delict, precum și state unde imunitatea nu este consacrată.

Astfel, pot fi menționate drept exemple recente : desființarea imunității parlamentare împotriva urmăririi penale începând cu septembrie 2012 (Slovacia) ori practica parlamentară ce vizează adoptarea la începutul fiecărei sesiuni a unei hotărâri prin care se aprobă automat orice cerere ar veni de ridicare a imunității parlamentare, fără a mai fi consultat dosarul parlamentarului în cauză (Bundestag -Germania).

În fine, imunitatea parlamentară trebuie să respecte valorile democratice și principiul egalității în fața legii pentru toți cetățenii conform art. 16 alin.(1) din Constituția României fiind consecința unui imperativ al statutului parlamentarilor care trebuie să-și exercite mandatul în serviciul alegătorilor.

CUPRINS

I.	CONSIDERAȚII GENERALE	3
II.	REGLEMENTARI PRIVIND IMUNITATEA PARLAMENTARA IN STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE	
	<i>Austria</i>	4
	<i>Belgia</i>	4
	<i>Bulgaria</i>	5
	<i>Cehia</i>	6
	<i>Cipru</i>	7
	<i>Danemarca</i>	8
	<i>Estonia</i>	8
	<i>Finlanda</i>	9
	<i>Franța</i>	10
	<i>Germania</i>	12
	<i>Grecia</i>	13
	<i>Irlanda</i>	14
	<i>Italia</i>	14
	<i>Letonia</i>	15
	<i>Lituania</i>	16
	<i>Luxemburg</i>	18
	<i>Malta</i>	19
	<i>Marea Britanie</i>	20
	<i>Olanda</i>	20
	<i>Polonia</i>	21
	<i>Portugalia</i>	22
	<i>Spania</i>	23
	<i>Suedia</i>	25
	<i>Slovacia</i>	26
	<i>Slovenia</i>	26
	<i>Ungaria</i>	28

CONSIDERATII GENERALE

Imunitatea parlamentară este, în esență, o cauză care înlătură incidența legii penale. Justificarea acestei imunități derivă din ideea că puterea legislativă trebuie să fie independentă față de celelalte puteri în stat, ceea ce nu se poate obține decât prin asigurarea unei libertăți complete în exprimarea voturilor și opiniilor membrilor Parlamentului¹.

În ce privește **imunitatea parlamentară**, Constituția României admite în cuprinsul articolului 72 alin. 1 că: „Deputații și senatorii nu pot fi trași la răspundere juridică pentru voturile sau pentru opiniile politice exprimate în exercitarea mandatului”.

Așadar, imunitatea parlamentară nu implică orice fapte infracționale ce ar fi putut fi comise de un parlamentar, ci ea se rezumă numai la acele infracțiuni care sunt comise în legătură cu exercitarea mandatului parlamentar (infracțiuni inerente dezbaterilor: calomnie, insultă, ultraj, în cadrul dezbaterilor parlamentare). Imunitatea durează pe tot timpul mandatului pentru faptele – expres arătate mai sus – săvârșite în timpul exercitării acestuia. Expresia *exercitarea mandatului* trebuie înțeleasă în sensul de îndeplinire a mandatului, deci numai opiniile sau voturile emise în cursul acestei îndepliniri vor beneficia de imunitate.

De asemenea, Constituția soluționează chestiunea **inviolabilității parlamentare** în cuprinsul art. 72 alin. 2 și 3.

Potrivit art. 72 alin. 2: *„Deputații și senatorii pot fi urmăriți și trimiși în judecată penală pentru fapte care nu au legătură cu voturile sau cu opiniile politice exprimate în exercitarea mandatului, dar nu pot fi percheziționați, reținuți sau arestați fără încuviințarea Camerei din care fac parte, după ascultarea lor. Urmărirea și trimiterea în judecată penală se pot face numai de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Competența de judecată aparține Înaltei Curți și Justiției”.*

Scopul acestei inviolabilități (imunități procedurale) este de a nu priva un parlamentar de posibilitatea de a-și exercita funcția, ca urmare a unor urmăriri represive sau abuzive, inspirate din presupuse motive politice.

Astfel, imunitatea nu conferă parlamentarului privilegii absurde în raport cu cerințele legii penale. Ea nu îl protejează la modul absolut decât în ceea ce privește opiniile și voturile exprimate în virtutea mandatului ce i-a fost încredințat în mod democratic de către alegători. Pentru infracțiunile ce nu au nici o legătură cu îndeplinirea acestui mandat, parlamentarul răspunde juridic ca oricare alt cetățean, singurele înlesniri ce i se recunosc fiind de ordin procedural².

Potrivit art. 72 alin. 3: *„În caz de infracțiune flagrantă, deputații sau senatorii pot fi reținuți și supuși percheziției. Ministrul Justiției îl va informa*

¹ Corneliu Turianu – Imunitatea parlamentară, Revista Dreptul nr.6/1999, p.22-25

² Corneliu Turianu - Discuție în legătură cu eventuala modificare a reglementării imunității parlamentare și a șefului statului, în Revista „DREPTUL” nr. 7/2001, p. 26-32

REGLEMENTĂRI CU PRIVIRE LA IMUNITATEA PARLAMENTARĂ ÎN STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

neîntârziat pe președintele Camerei asupra reținerii și a percheziției. În cazul în care Camera sesizată constată că nu există temei pentru reținere, va dispune imediat revocarea acestei măsuri”.

Prin urmare, trebuie reținut că inviolabilitatea parlamentară nu suprimă în nici un caz răspunderea penală, ci doar întârzie momentul trimiterii în judecată, momentul urmăririi penale sau al cercetării judecătorești.

În cele ce urmează prezentăm detalii cu privire la imunitatea parlamentară în alte state membre al Uniunii Europene.

AUSTRIA

Potrivit **art.57** din Constituția Austriei³ și prevederilor Regulamentului Consiliului Național⁴, parlamentarii nu răspund pentru voturile exprimate în exercitarea mandatului lor și vor răspunde exclusiv în fața Consiliului Național pentru declarațiile făcute, în scris sau verbal, în exercitarea mandatului parlamentar.

În cazul săvârșirii unei infracțiuni, parlamentarul poate fi cercetat sau arestat doar pe baza acordului Consiliului Național; de asemenea, perchezițiile domiciliare nu pot avea loc decât cu acordul Camerei. Excepția de la aceste dispoziții este situația flagrantului delict, când autoritatea competentă va notifica Președintelui Consiliului Național. Urmărirea penală pentru săvârșirea unei infracțiuni de către un parlamentar poate începe fără acordul Consiliului Național numai atunci când, în mod evident, fapta nu are nicio legătură cu activitatea politică a acestuia.

Membrii Consiliului Federal se bucură de aceeași imunitate ca și membrii Dietelor de land care i-au delegat. Parlamentarii se bucură de imunitate pe întreaga durată a mandatului lor.

BELGIA

Art. 58 din Constituție stabilește lipsa răspunderii juridice a parlamentarilor pentru opiniile și voturile exprimate în exercitarea mandatului lor.

Art. 59 din Constituție stabilește inviolabilitatea acestora în materie penală și precizează condițiile în care parlamentarii se bucură de această protecție.

Niciun membru al Parlamentului nu poate fi urmărit sau anchetat pentru opiniile exprimate sau pentru modul în care a votat în exercitarea mandatului său.

Cu excepția cazurilor de flagrant delict, niciun membru al Parlamentului nu poate fi, pe timpul sesiunii parlamentare, trimis sau citat în fața unei Curți de justiție și nici arestat, pentru delict de natură penală, decât cu autorizarea Camerei din care face parte.

³ <http://www.legislationline.org/documents/section/constitutions>

⁴ http://www.parlament.gv.at/ENGL/PERK/RGES/GOGNR/gog02_P9-12.shtml

REGLEMENTĂRI CU PRIVIRE LA IMUNITATEA PARLAMENTARĂ ÎN STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

Cu excepția cazurilor de flagrant delict, nu pot fi luate măsuri judiciare care necesită intervenția unui judecător împotriva unui membru al Parlamentului, pe timpul sesiunii, în materie penală, decât de către președintele Curții de apel, la cererea judecătorului competent. Această decizie se comunică Președintelui Camerei interesate.

Orice percheziție sau sechestru executate în virtutea alineatului precedent se va efectua numai în prezența Președintelui Camerei interesate sau a unui membru al acesteia, desemnat de Președinte.

Pe timpul sesiunii parlamentare, începerea urmăririi penale împotriva unui membru al Parlamentului este de competență exclusivă a reprezentanților Ministerului public și a agenților de poliție competenți.

Parlamentarul interesat poate cere Camerei din care face parte, în orice fază a urmăririi penale, dacă aceasta se desfășoară în timpul sesiunii parlamentare, să suspende procedura. Camera trebuie să se pronunțe în această privință cu o majoritate de 2/3 din voturile exprimate.

Detenția unui membru al Parlamentului sau trimiterea sa în fața unei Curți de justiție se suspendă, în perioada sesiunilor, dacă, Camera din care acesta face parte solicită acest lucru.

Art. 160 din Regulamentul Camerei⁵ Deputaților stabilește procedura de urmat în cazul cererii de autorizare a deschiderii procedurii de urmărire penală împotriva unui membru al Camerei ori pentru suspendarea unei asemenea proceduri care ar fi fost deja începută.

Astfel, va fi înființată o comisie formată din 7 membri, în conformitate cu dispozițiile din Regulament, pentru a examina cererile de autorizare a declanșării urmăririi penale împotriva membrilor Camerei sau de suspendare a cercetărilor în curs. Președintele și vicepreședintele acestei Comisii vor fi numiți în conformitate cu dispozițiile regulamentare.

Comisia poate audia parlamentarul în cauză, care are dreptul să solicite acest lucru. Parlamentarul poate fi reprezentat de unul dintre colegii săi.

În cadrul dezbaterilor în plen asupra unei cereri formulate în condițiile alin. 1, se admit doar următoarele luări de cuvânt : a raportorului comisiei, a parlamentarului în cauză sau a reprezentantului acestuia, o luare de cuvânt în favoarea cererii și una împotriva.

BULGARIA

Potrivit prevederilor **art.69-70** din Constituția Bulgariei⁶ și ale **art.123** din Regulamentul de organizare și funcționare a Parlamentului Bulgariei⁷, membrii Adunării Naționale nu răspund pentru opiniile și voturile exprimate în exercitarea mandatului lor. Parlamentarii pot fi arestați sau urmăriți penal pentru săvârșirea unei infracțiuni numai cu acordul Adunării Naționale (sau al Președintelui Adunării Naționale, în perioada dintre sesiunile parlamentare). Excepțiile sunt situația flagrantului delict și situația când parlamentarul în culpă declară, în scris,

⁵ http://www.dekamer.be/kvvcr/pdf_sections/publications/reglement/reglementF.pdf

⁶ <http://www.parliament.bg/en/const/>

⁷ <http://www.parliament.bg/en/rulesoftheorganisations>

REGLEMENTĂRI CU PRIVIRE LA IMUNITATEA PARLAMENTARĂ ÎN STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

că este de acord cu începerea urmăririi penale. Această declarație se înaintează președintelui Adunării Naționale, care va notifica procurorul general și va informa plenul Parlamentului. Declarația nu poate fi retrasă.

Atunci când există suficiente probe că un parlamentar a săvârșit o infracțiune, procurorul general va solicita Adunării Naționale acordul pentru începerea urmăririi penale. Aceasta va trebui să se pronunțe în termen de 14 zile de la primirea solicitării.

Atunci când procedura judiciară se încheie cu pronunțarea unei hotărâri judecătorești privative de libertate, Adunarea Națională va adopta o rezoluție privind încheierea mandatului parlamentarului în cauză, înainte de termen.

CEHIA

Imunitatea parlamentară este reglementată în **art.27 alin.(1)** din Constituție, fiind limitată la opiniile exprimate oral sau în scris și pentru votul exprimat în cadrul Parlamentului, în plen, în comisii sau în alte organisme din cadrul acestuia.

Derogarea de la această regulă privește situația în care luările de poziții ar putea fi supuse măsurilor disciplinare în cadrul Camerei căreia îi aparține, sau pentru insulte sau ofense – (alin.(2) al art. 27 din Constituție, secțiunea 13(1)–(3) din Legea nr. 90/1995).

Lipsa răspunderii se aplică de la începerea mandatului, oferind protecție, ulterior expirării mandatului, împotriva urmăririi penale pentru opiniile exprimate în cursul exercitării mandatului.

Inviolabilitatea este reglementată în **art. 27 alin.(3)–(5)** din Constituție. Ea se aplică doar urmăririi penale și acoperă toate faptele, protejând parlamentarul de la arestare sau detenție preventivă, de la începerea unor proceduri judiciare și de la perchezițiile domiciliare. Deputatul (sau senatorul) nu poate fi urmărit penal fără aprobarea Camerei căreia îi aparține. De asemenea, în situația în care acea Cameră refuză să-și dea acordul, respectiva urmărire penală încetează definitiv.

Excepția de la regulă privește flagrantul delict, situație în care deputatul în cauză poate fi reținut. În această situație se aplică procedura precizată în **art. 27 alin.(5)** din Constituție. Autoritatea competentă trebuie să informeze imediat Președintele Camerei căreia îi aparține persoana reținută, cu privire la această situație. Dacă Președintele acelei Camere nu își dă acordul în termen de 24 de ore de la arestarea parlamentarului, autoritatea competentă trebuie să îl elibereze. La prima întâlnire ulterioară, Camera căreia îi aparține trebuie să decidă asupra validității finale a admisibilității urmăririi penale.

Inviolabilitatea nu împiedică chemarea în instanță a unui parlamentar în calitate de martor. Totuși, parlamentarul are dreptul de a refuza depunerea mărturiei în probleme despre care a luat cunoștință în legătură cu îndeplinirea sarcinilor sale oficiale, chiar și după încetarea mandatului său (**art.28** din Constituție).

REGLEMENTĂRI CU PRIVIRE LA IMUNITATEA PARLAMENTARĂ ÎN STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

Protecția prin regimul inviolabilității se acordă pentru întreaga durată a mandatului și acoperă și procedurile judiciare demarate împotriva parlamentarului anterior alegerii sale. Totuși, în situația în care, Camera căreia îi aparține nu a fost solicitată sau aceasta a refuzat să-și dea acordul, parlamentarul poate fi urmărit ulterior expirării mandatului.

Imunitatea parlamentară (sub aspectul inviolabilității) poate fi ridicată, în temeiul art. 27(4) din Constituție, excepția constituind-o delictele cu caracter minor (par. (3) al art. 27). În cazul deputaților, autoritatea competentă este Camera Deputaților, iar procedura este menționată în secțiunile 12 și 29(2), lit. (b) din Legea nr.90/1995. În această situație, deputatul trebuie ascultat, iar împotriva deciziei Camerei nu există cale de atac.

Astfel, Președintele Camerei Deputaților este obligat să stabilească fără întârziere dacă își dă acordul cu privire la trimiterea unui deputat în instanță și trebuie să comunice acest fapt autorității competente. În acest sens, este obligat să înainteze cererea sau notificarea primită de la autoritățile competente către Comisia pentru mandat și imunitate, pentru ca aceasta din urmă să poată discuta problema; Comisia va redacta un raport conținând recomandări, pe care îl va prezenta Camerei Deputaților. Aceasta din urmă adoptă o decizie în privința cererii sau notificării primite cu ocazia primei sale ședințe, iar decizia trebuie trimisă autorității în termen de 5 zile de la adoptarea sa.

Parlamentul nu poate condiționa urmărirea penală și/sau deținerea unui membru al său și nici nu poate suspenda aceste proceduri. De asemenea, în situația arestării preventive sau deținerii unui membru al Camerei, acesta din urmă nu poate fi autorizat să participe la lucrările parlamentare.

CIPRU

Imunitatea parlamentară este reglementată în **art. 83(1)** din Constituție și se limitează la opiniile exprimate oral sau în scris și la voturile din cadrul Parlamentului.

Lipsa răspunderii se aplică din ziua începerii mandatului și oferă, ulterior expirării mandatului, protecție împotriva urmăririi penale pentru opiniile exprimate în cursul exercitării mandatului.

Inviolabilitatea, reglementată în **art. 83(2)** din Constituție, privește procedurile penale și civile, acoperind toate delictele și protejând parlamentarii de la arestare preventivă sau deținere, de la începerea unor proceduri judiciare și de la perchezițiile domiciliare.

Excepția de la această regulă are în vedere prinderea parlamentarului în flagrant delict, situație în care parlamentarul poate fi reținut, dacă a comis o infracțiune susceptibilă de închisoare pentru minim 5 ani.

Regimul inviolabilității nu împiedică chemarea în instanță a unui parlamentar, ca martor.

DANEMARCA

Imunitatea parlamentară este reglementată în **secțiunea 57** din Constituție⁸ și privește opiniile exprimate oral sau în scris de către parlamentari, atât în interiorul, cât și în afara Parlamentului, opinii formulate în legătură cu exercitarea mandatului lor.

Derogările se referă la situația comiterii unor infracțiuni, pentru declarații nepotrivite sau pentru nerespectarea regulilor de ordine (potrivit secțiunii 29 par. (2)–(4) din Regulamentul Folketing-ului).

Lipsa răspunderii începe de la data mandatului, până la încheierea acestuia, oferind protecția împotriva urmăririi penale pentru opiniile exprimate în exercitarea mandatului.

Inviolabilitatea, reglementată în aceeași secțiune din Constituție, alături de lipsa răspunderii, se aplică tuturor procedurilor judiciare, penale și civile, acoperind doar delictele, cu excepția celor cu caracter minor (cum ar fi amenzile administrative), protejând parlamentarii împotriva arestării, deținerii și de la demararea procedurilor judiciare împotriva acestora. Totuși, inviolabilitatea parlamentarilor nu se aplică și în privința perchezițiilor la domiciliu.

Derogările privesc flagrantul delict, pentru care este necesară aprobarea Parlamentului. De asemenea, inviolabilitatea nu exclude posibilitatea chemării parlamentarilor în instanță în calitate de martori. Potrivit secțiunii 57 din Constituție, Parlamentul poate ridica imunitatea parlamentară (inviolabilitate), parlamentarul în cauză nefiind necesar să fie audiat, iar împotriva aceluși vot acordat de Parlament neexistând vreo cale de atac.

Protecția acordată prin inviolabilitate se aplică de la începutul mandatului, chiar și pentru procedurile judiciare demarate împotriva parlamentarului pentru fapte anterioare alegerii.

În situația unei arestări sau dețineri, parlamentarul în cauză nu este autorizat să participe la lucrările Parlamentului.

ESTONIA

Lipsa răspunderii penale, civile și disciplinare este reglementată în **art. 62** din Constituție⁹. Lipsa răspunderii este limitată la opiniile exprimate oral sau în scris de către parlamentari, în plen, în comisii sau în alte organisme parlamentare, precum și la voturile din Parlament.

Excepțiile privesc calomnia și defăimarea.

⁸<http://www.thedanishparliament.dk/Publications/My%20Constitutional%20Act%20with%20explanations/Chapter%205.aspx>

⁹<http://www.legaltext.ee/et/andmebaas/tekst.asp?loc=text&dok=X0000K2&keel=en&pg=1&ptyyp=RT&tyyp=X&query=p%F5hiseadus>

REGLEMENTĂRI CU PRIVIRE LA IMUNITATEA PARLAMENTARĂ ÎN STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

Lipsa răspunderii acoperă durata mandatului, începând din prima zi a mandatului, și oferă, ulterior expirării acestuia, protecție împotriva urmăririi penale pentru opiniile exprimate în cursul exercitării mandatului.

Inviolabilitatea, precizată în **art.76** din Constituție, privește doar urmărirea penală, acoperind toate infracțiunile, cu excepția ofenselor cu caracter minor, care nu implică procedura penală și protejează parlamentarii doar în privința demarării urmăririi penale. De asemenea, acel articol constituțional precizează că propunerea de începere a urmăririi penale se înaintează de către cancelarul de justiție¹⁰ și este necesar votul majorității membrilor Parlamentului.

De la această regulă nu există excepții.

Inviolabilitatea nu împiedică chemarea parlamentarului în instanță în calitate de martor, iar protecția este acordată doar pe durata mandatului și nu acoperă procedurile judiciare demarate împotriva respectivei persoane înainte de alegerea sa în Parlament.

Imunitatea parlamentară (inviolabilitatea) poate fi ridicată, în temeiul procedurii menționate în art. 76 și 139(3) din Constituție. În această situație, parlamentarul în cauză nu poate fi ascultat, iar împotriva deciziei adoptate de către plenul Parlamentului nu există cale de atac.

În plus, Parlamentul nu poate condiționa urmărirea penală și/sau detenția parlamentarului în cauză și nici nu poate suspenda urmărirea penală și/sau detenția acestuia.

În situația arestării preventive sau deținerii, parlamentarul în cauză nu este autorizat să participe la ședințele Parlamentului.

FINLANDA

Imunitatea parlamentară pentru opiniile exprimate de parlamentari este reglementată în **secțiunile 13 și 57 alin.(3)** din Legea Parlamentului. Aceasta privește votul din cadrul Parlamentului și luările de poziție, exprimate oral sau în scris în legătură cu activitatea acestor membri (atât în cadrul, cât și în afara Parlamentului). Lipsa răspunderii poate fi ridicată cu votul unei majorități de cinci șesimi din numărul parlamentarilor, precum și în situația comiterii unor delictе (secțiunea 58 din Legea Parlamentului). Lipsa răspunderii începe din ziua dobândirii mandatului.

Inviolabilitatea - secțiunea 14 alin.(1) din aceeași lege are în vedere toate infracțiunile comise și asigură protecția parlamentarilor față de arestarea preventivă și de interdicția de a circula. În toate celelalte situații, Președintele Parlamentului trebuie informat de urgență cu privire la arestare și deținere.

¹⁰Denumirea acestei instituții a fost tradusă în limba engleză drept „*Chancellor of Justice*”. Instituția respectivă are o funcție dublă: exercitarea controlului constituțional (asupra legislației și a activităților organelor administrației publice centrale și locale) și îndeplinirea sarcinilor care revin unui ombudsman. Cancelarul de justiție are statut de independență, în conformitate cu art. 139 din Constituție. În plus, alături de propunerea de începere a urmăririi penale împotriva parlamentarilor, cancelarul este abilitat să propună începerea urmăririi penale împotriva Președintelui Republicii, unui membru al Guvernului, Auditorului general, președintelui și judecătorilor Curții Supreme.

REGLEMENTĂRI CU PRIVIRE LA IMUNITATEA PARLAMENTARĂ ÎN STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

Derogările se referă la flagrantul delict, comiterea unei infracțiuni pentru care sancțiunea minimă este închisoarea de cel puțin 6 luni, cazuri în care parlamentarul poate fi arestat. Parlamentul poate dispune, prin vot, ridicarea imunității parlamentare.

FRANȚA

Imunitatea parlamentară este stabilită prin **art. 26** din Constituție¹¹.

Primul alineat al acestui articol prevede că membrii Parlamentului nu pot fi urmăriți sau cercetați pentru opiniile și voturile exprimate în exercitarea mandatului lor.

Inviolabilitatea rezultă din alineatele 2, 3 și 4 ale aceluiași articol.

Ridicarea imunității parlamentare este reglementată prin art. 80 din Regulamentul Adunării Naționale, precum și prin art. 105 din Regulamentul Senatului.

Niciun membru al Parlamentului nu va fi supus procedurilor judiciare, anchetării, arestării, detenției sau judecării pentru opiniile sau voturile exprimate în timpul exercitării mandatului.

Niciun membru al Parlamentului nu poate face obiectul arestării sau al tuturor măsurilor privative sau restrictive de libertate, decât cu autorizarea Adunării din care face parte. Această autorizare nu este necesară în cazul infracțiunii de omor, flagrant delict sau a condamnării definitive.

Detenția, măsurile privative sau restrictive de libertate sau urmărirea penală a unui membru al Parlamentului sunt suspendate pe durata sesiunilor parlamentare, dacă Adunarea din care face parte solicită acest lucru.

Adunarea în cauză va fi convocată în sesiuni suplimentare pentru a aproba, dacă este cazul, aplicarea alineatului precedent."

Potrivit **art.80** din Regulamentul Adunării Naționale¹²:

1. Pentru analiza fiecărei cereri vizând ridicarea imunității parlamentare a unui deputat, a fiecărei cereri de suspendare a procedurii judiciare sau a fiecărei cereri de suspendare a detenției unui deputat, se va înființa o Comisie ad-hoc, formată din 15 membri titulari și 15 membri supleanți, numiți în baza reprezentării proporționale a grupurilor parlamentare.

2. Comisia ad-hoc este formată din președinte, 3 vicepreședinți, 3 secretari. Numirile se fac, încercând să se respecte configurația politică a Adunării,.

3. Atunci când Comisia ad-hoc primește o cerere de ridicare a imunității parlamentare trebuie să audieze deputatul respectiv, care poate fi reprezentat de unul dintre colegii săi.

¹¹ <http://www.assemblee-nationale.fr/connaissance/constitution.asp>

¹² http://www.assemblee-nationale.fr/connaissance/reglement.asp#P1137_133120

REGLEMENTĂRI CU PRIVIRE LA IMUNITATEA PARLAMENTARĂ ÎN STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

4. În ceea ce privește cererile de suspendare a detenției sau a acțiunii intentate unuia dintre membrii Adunării, acestea vor fi introduse automat de Conferința Președinților¹³, după distribuirea raportului Comisiei ad-hoc, în următoarea ședință, rezervată cu prioritate, pentru interpelări din partea Parlamentului și răspunsuri din partea Guvernului. Dacă raportul Comisiei nu a fost distribuit în decurs de 20 de zile lucrătoare de la depunerea cererii, cererile pot fi introduse direct, de către Conferința Președinților, în următoarea ședință rezervată prioritar, interpelărilor din partea membrilor Parlamentului și răspunsurilor din partea Guvernului, după acele interpelări și răspunsuri.

5. Potrivit ultimului alineat al articolului 26 din Constituție, Adunarea este convocată pentru o sesiune suplimentară cu scopul de a examina cererea de suspendare a detenției, măsurilor privative sau restrictive de libertate sau a urmăririi penale. Această ședință nu poate avea loc la mai mult de o săptămână de la distribuirea raportului Comisiei, sau, în cazul în care Comisia nu a distribuit raportul său, la mai mult de 4 săptămâni de la depunerea cererii.

6. Dezbateră în ședință deschisă vizează concluziile Comisiei, formulate într-o propunere de rezoluție. În cazul unei cereri de ridicare a imunității parlamentare, propunerea de rezoluție se limitează numai la faptele la care se face referire în cererea respectivă. Vor fi admise numai amendamentele cu privire la respectivele fapte. Dacă nu au fost înaintate concluziile Comisiei, dezbateră se va face pe marginea cererii prezentate Adunării. În cazul respingerii concluziilor Comisiei ad-hoc, conform cărora cererea ar trebui respinsă, aceasta din urmă va fi considerată ca fiind adoptată.

7. Adunarea se poate pronunța asupra cazului după dezbateră, la care poate participa numai raportorul Comisiei, un reprezentant al Guvernului, deputatul în cauză sau un membru al Adunării care îl reprezintă, un vorbitor pentru și un vorbitor împotriva. Cererea de trimitere înapoi la comisie, va fi supusă votului, după audierea raportorului. În caz de respingere, Adunarea va audia vorbitorii la care s-a făcut referire în acest paragraf.

8. În ceea ce privește cererea de suspendare a urmăririi penale a unui deputat deținut, sau, care face obiectul măsurilor privative sau restrictive de libertate, Adunarea nu poate decide decât cu privire la suspendarea detenției, sau, a tuturor măsurilor, sau, doar pentru o parte din măsurile în cauză.

¹³ Conferința Președinților este organul responsabil cu pregătirea și organizarea lucrărilor Adunării Naționale în ședință publică. Conferința se reunește la inițiativa Președintelui Adunării Naționale, o dată pe săptămână, când Parlamentul este în sesiune, de regulă marți dimineața. Conferința Președinților este constituită, pe lângă Președintele Adunării Naționale, din 6 vicepreședinți ai Adunării, 8 președinți ai comisiilor permanente, raportorul general al Comisiei de finanțe, economie generală și control bugetar, președintele Comisiei de afaceri europene, și președinții grupurilor parlamentare. Președinții comisiilor speciale pot fi convocați la Conferința Președinților, la cererea acestora.

REGLEMENTĂRI CU PRIVIRE LA IMUNITATEA PARLAMENTARĂ ÎN STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

9. *În cazul respingerii unei cereri de suspendare a detenției sau a acțiunii intentate împotriva unui deputat, nu se va mai putea depune nicio cerere cu aceeași temă în cursul sesiunii respective.*

Conform **art.105** din Regulamentul Senatului¹⁴:

1. *Se va numi o Comisie compusă din 30 de membri, de fiecare dată când Senatul trebuie să examineze o propunere de rezoluție depusă pentru a solicita suspendarea detenției, a măsurilor privative sau restrictive de libertate sau urmărirea penală a unui senator.*

2. *Comisia va alege un birou, compus din președinte, vice-președinte, un secretar și va numi un raportor.*

3. *Concluziile Comisiei trebuie să fie depuse în termen de trei săptămâni de la numirea membrilor Comisiei. Acestea sunt înscrise pe ordinea de zi a Senatului de către Conferința Președinților¹⁵, după distribuirea raportului Comisiei.*

4. *În ceea ce privește cererea de suspendare a urmăririi penale a unui senator deținut, sau, care face obiectul măsurilor privative sau restrictive de libertate, Senatul nu poate decide decât cu privire la suspendarea detenției, sau, a tuturor măsurilor, sau, doar pentru o parte din măsurile în cauză.*

GERMANIA

Potrivit **art.46** din Constituția Germaniei¹⁶, parlamentarii nu pot face obiectul urmăririlor judiciare sau disciplinare și nici nu pot fi trași la răspundere pentru voturile exprimate ori pentru declarațiile făcute în cadrul Bundestag-ului ori în cadrul lucrărilor în comisii (prevădute *ratione loci*, aplicabilă în interiorul clădirii). Această dispoziție nu se aplică în cazul acuzațiilor calomnioase de natură politică. În cazul săvârșirii de infracțiuni, parlamentarii vor putea fi reținuți sau arestați doar cu acordul Bundestag-ului, excepție făcând situația flagrantului

¹⁴ http://www.senat.fr/reglement/reglement_mono.html#toc250

¹⁵ Conferința Președinților reunește în jurul Președintelui Senatului și vicepreședinții, președinții tuturor grupurilor parlamentare, președintele Comisiei de finanțe, președintele Comisiei de afaceri sociale și președintele Comisiei de afaceri europene din Senat. Conferința președinților stabilește programul de lucru al ședințelor plenare ale Senatului, respectiv ordinea de zi. Conferința se reunește periodic pentru a stabili datele și orele ședințelor și pentru a ratifica lista cu ordinea de examinare a textelor pentru care Guvernul a decis discutarea acestora, sau Senatul a propus examinarea. Un reprezentant al Guvernului participă la fiecare reuniune. Acesta este, de obicei, Ministrul pentru Relația cu Parlamentul, care informează Conferința Președinților cu privire la textele pe care intenționează să le înregistreze cu prioritate pe ordinea de zi.

¹⁶ <https://www.btg-bestellservice.de/index.php?navi=1&subnavi=68&anr=80201000>

REGLEMENTĂRI CU PRIVIRE LA IMUNITATEA PARLAMENTARĂ ÎN STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

delict. Aprobarea Bundestag-ului este necesară, de asemenea, pentru toate restricțiile impuse libertății personale a parlamentarilor.

În **Anexa 6 (privind procedura de ridicare a imunității) a Regulamentului Bundestag-ului**¹⁷ se prevede că reclamațiile în materie de imunități se depun direct de Președintele Camerei, la *Comisia pentru validarea alegerilor, imunități și regulament*. Această comisie definește principiile conform cărora cererile de ridicare a imunității vor fi soluționate și care vor servi ca bază pentru recomandările de decizie pentru fiecare caz în parte. În situația în care această comisie nu este încă formată, Președintele Bundestag-ului va depune direct Camerei o recomandare de decizie în materie de imunități.

Au dreptul de a solicita Președintelui Bundestag-ului ridicarea imunității: procurorii publici, instanțele judecătorești, instanțele profesionale disciplinare, asociațiile profesionale de control, potrivit legii; creditorii, în cadrul procedurilor de executare silită; Comisia pentru validarea alegerilor, imunități și regulament. Investigațiile preliminare vor începe în termen de 48 de ore de la notificarea comisiei de către Președintele Bundestag-ului. Punerea în aplicare a sentinței privative de libertate se face cu acordul Bundestag-ului.

Bundestag-ul adoptă la începutul fiecărei sesiuni parlamentare o hotărâre prin care aprobă automat orice eventuală solicitare de ridicare a imunității parlamentare, fără a fi consultat vreun dosar.

Membrii Bundesrat-ului se bucură de imunitatea conferită de Parlamentele landurilor federale.

GRECIA

Art.61 din Constituție prevede că un membru al Parlamentului nu poate fi urmărit, cercetat sau interogat pentru o opinie exprimată sau pentru un vot dat cu ocazia exercitării mandatului.

Membrii Camerei Deputaților pot fi cercetați doar pentru calomnie și doar cu permisiunea Parlamentului. Curtea de Apel este competentă să judece astfel de cauze. Dacă în 45 de zile de la primirea plângerii de către Președintele Camerei, Parlamentul nu se pronunță, se consideră că permisiunea de a fi cercetat a fost respinsă definitiv.

Membrii Parlamentului nu trebuie să fie chemați ca martori în legătură cu informațiile pe care aceștia le dețin ca urmare a exercitării funcției de deputat sau ca martor împotriva persoanelor care le-au furnizat aceste informații.

Pe durata mandatului parlamentar, deputații nu pot fi cercetați, arestați, reținuți, fără acordul prealabil al Parlamentului, excepție făcând flagrantul delict.

Conform Regulamentului Camerei Deputaților, cererile de atribuire a autorizației de începere a urmăririi penale împotriva unui deputat se depun de către procurorul general și sunt înscrise într-un registru special, în ordinea primirii lor.

¹⁷ <https://www.btg-bestellservice.de/index.php?navi=1&subnavi=68&anr=80060000>

REGLEMENTĂRI CU PRIVIRE LA IMUNITATEA PARLAMENTARĂ ÎN STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

Cererile sunt imediat trimise de către Președintele Camerei, Comisiei pentru administrație publică, ordine publică și justiție. Comisia examinează cererile și își dă sau nu acordul pentru eliberarea autorizării de începere a urmăririi penale, într-un termen impus de către Președinte. După avizul Comisiei, cererile de începere a urmăririi penale sunt înscrise pe ordinea de zi a Adunării plenare a Camerei. Votul asupra acestora este secret.

ITALIA

Imunitatea parlamentară este reglementată în **art.68 alin.(1)** din Constituție și privește opiniile exprimate oral sau în scris, în interiorul și în afara Parlamentului, cu condiția ca respectivele opinii să aibă legătură cu exercitarea mandatului. Excepția de la acest regim este reprezentată de insultă, în temeiul art. 66 și 67 din Regulamentul Senatului. Lipsa de răspundere pentru opiniile exprimate începe din prima zi a mandatului, până la expirarea acestuia, acordându-se protecția împotriva urmăririi penale pentru opiniile formulate în cursul exercitării mandatului.

Inviolabilitatea este reglementată în art. 68 alin.(2) și (3) din Constituție și se aplică proceduri penale și civile, acoperind toate delictele și protejând senatorii față de arestare și detenție, percheziții corporale și domiciliare, interceptarea convorbirilor și formelor de comunicare. Derogările de la acest regim privesc posibilitatea arestării senatorilor fără autorizarea anterioară a Senatului, în executarea unei condamnări care nu este supusă vreunei căi de atac ori pentru situația de flagrant delict, pentru care mandatul de arestare este obligatoriu.

De asemenea, o altă derogare se referă la faptul că inviolabilitatea nu împiedică chemarea deputatului / senatorului în instanță în calitate de martor. Protecția acordată în temeiul inviolabilității acoperă întregul mandat și privește și procedurile judiciare demarate împotriva respectivului parlamentar anterior alegerii acestuia.

Inviolabilitatea poate fi ridicată în temeiul art. 68 alin.(2) și (3) din Constituție, autoritatea competentă fiind Senatul. Procedura este reglementată în art. 19(5) și art.135 din Regulamentul Senatului. Există obligația de ascultare a senatorului respectiv, iar decizia adoptată nu poate fi atacată. Senatul nu poate impune condiții cu privire la urmărirea penală și/sau la detenția senatorului și, totodată, nu poate dispune suspendarea urmăririi penale și/sau detenției unuia dintre membrii săi. În situația unei arestări sau dețineri, senatorul în cauză nu este autorizat să participe la ședințele Parlamentului.

IRLANDA

Art.15 alin.13 din Constituția Irlandei¹⁸ prevede că membrii ambelor Camere beneficiază de imunitate împotriva arestării, cu excepția cazurilor de

¹⁸http://www.taoiseach.gov.ie/attached_files/html%20files/Constitution%20of%20Ireland%20%28Eng%29Nov2004.htm

REGLEMENTĂRI CU PRIVIRE LA IMUNITATEA PARLAMENTARĂ ÎN STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

înalță trădare, instigare la război împotriva statului propriu și periclitarea păcii. De asemenea, membrii Parlamentului nu pot fi trași la răspundere sau aduși în fața vreunei instanțe ori autorități din cauza afirmațiilor făcute într-una din Camere.

LETONIA

Lipsa răspunderii în cadrul oricărei proceduri judiciare, administrative sau disciplinare este reglementată în **secțiunea 28** din Constituție și privește votul și opiniile exprimate oral sau în scris de către parlamentari, atât în interiorul, cât și în afara Parlamentului, ca urmare a exercitării atribuțiilor acestora¹⁹.

Același articol constituțional dispune și excepția de la această regulă, care vizează declarațiile cu caracter defăimător pe care membrii Parlamentului le fac sau afirmațiile defăimătoare asupra vieții private sau familiale. În această situație pot fi demarate proceduri judiciare împotriva acelor persoane.

Acest regim de exonerare de răspundere intră în vigoare în ziua începerii mandatului și oferă, după expirarea acestui mandat, protecție împotriva procedurilor judiciare pentru opiniile exprimate în cursul deținerii mandatului.

Inviolabilitatea este reglementată în **secțiunea 29 și 30** din Constituție și privește doar procedurile judiciare cu caracter penal și administrativ, acoperind toate delictele comise și protejând parlamentarii de la arestare sau deținere, de la demararea de proceduri judiciare împotriva acestora, de la percheziții domiciliare și de la impunerea de amenzi administrative.

Derogarea de la regimul respectiv privește situațiile de flagrant delict, situație în care parlamentarul în cauză poate fi arestat; în temeiul procedurii dispuse în secțiunea 29 din Constituție. În acest sens există obligația de aducere la cunoștința Biroului Parlamentului acea arestare în termen de 24 de ore, Biroul având posibilitatea de a discuta problema în următoarea ședință a Parlamentului, pentru adoptarea unei decizii, dacă parlamentarul în cauză poate fi ținut în detenție în continuare sau dacă trebuie eliberat. Atunci când Parlamentul (*Saeima*) nu este în sesiune, până la începerea unei noi sesiuni parlamentare, biroul său poate decide dacă parlamentarul în cauză rămâne în detenție.

Tot potrivit Constituției, Parlamentul este cel care trebuie să se pronunțe asupra începerii urmăririi penale sau a unei proceduri privitoare la amenzi administrative împotriva parlamentarilor.

Inviolabilitatea parlamentară nu împiedică chemarea unui parlamentar în instanță în calitate de martor, însă cu posibilitatea ca respectiva persoană să refuze depunerea unei mărturii, potrivit secțiunea 31 din Constituție.

Astfel sunt reglementate limitativ trei situații posibile de refuz de a depune mărturie: în privința persoanelor care le-au încredințat lor, în calitate de reprezentanți ai poporului, anumite fapte sau informații; în privința persoanelor

¹⁹ http://www.ipu.org/parline-e/reports/2177_D.htm

REGLEMENTĂRI CU PRIVIRE LA IMUNITATEA PARLAMENTARĂ ÎN STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

cărora parlamentarii, în calitate de reprezentanți ai poporului, le-au încredințat anumite fapte sau informații; referitor la însăși faptele sau informațiile respective.

Protecția este acordată pe toată durata mandatului, inclusiv între dizolvarea înainte de termen a Parlamentului și alegerea unui nou Parlament, și nu acoperă procedurile judiciare demarate împotriva acestor persoane anterior alegerii lor.

În plus, urmând procedura din secțiunile 29 și 30 din Constituție și secțiunile 17 și 19 din Regulamentul Parlamentului, se poate ridica imunitatea parlamentară (inviolabilitatea), prin votul Parlamentului. Acesta din urmă trebuie să decidă cu privire la demararea procedurii penale împotriva unui membru al său, asupra arestării, percheziției corporale și domiciliare precum și asupra oricărei restricții aduse libertății persoanei în cauză.

Astfel, parlamentarul trebuie ascultat, iar împotriva deciziei luate de către Parlament nu se poate formula nici o cale de atac.

Parlamentul nu poate condiționa urmărirea penală ori deținerea unui membru al său și nici nu poate suspenda urmărirea penală sau deținerea acestuia.

În situația în care parlamentarul este arestat, fiind surprins în flagrant delict, acesta nu poate fi autorizat să participe la ședințele Parlamentului, la lucrările comisiilor și alte altor instituții în care membrul în cauză a fost ales sau desemnat de către Parlament, până la respingerea acuzațiilor formulate împotriva sa sau până la intrarea în vigoare a sentinței instanței judecătorești.

Potrivit secțiunii 18 din Regulament, un membru care a fost condamnat pentru comiterea unei fapte cu caracter penal este considerat a fi exclus din Parlament de la data la care sentința intră în vigoare.

LITUANIA

Lipsa răspunderii în ceea ce privește votul și opiniile exprimate se referă la faptul că parlamentarii nu pot fi urmăriți pentru vot sau pentru luările de poziție din Parlament, în plen, în comisii ori în cadrul grupurilor parlamentare. Excepția de la această regulă se referă la faptul că se pot intenta acțiuni împotriva parlamentarilor, în conformitate cu procedura de drept comun în situația comiterii unei insulte sau calomnii.

Inviolabilitatea este reglementată în **art. 62(1)** din Constituție și în **art. 22(1)** din Regulamentul Parlamentului (Seimas). În acest sens, împotriva parlamentarului nu poate fi demarată urmărirea penală, nu poate fi arestat și nu poate fi supus vreunei alte restricții asupra libertății personale fără acordul Seimas.

Excepția de la regulă se referă la comiterea unui flagrant delict, situație în care procurorul general trebuie să informeze imediat Seimas în această privință.

Art. 23 din Regulamentul Parlamentului²⁰ reglementează posibilitatea ridicării imunității parlamentare (inviolabilității). Ulterior examinării unui raport de

²⁰ http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_e?p_id=389585

REGLEMENTĂRI CU PRIVIRE LA IMUNITATEA PARLAMENTARĂ ÎN STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

la procurorul general privind infracțiunea comisă de către un parlamentar, plenul Seimas adoptă una dintre următoarele decizii:

- constituirea unei comisii de anchetă pentru analizarea solicitării privind demararea urmăririi penale împotriva aceluși membru, sau

- inițierea de acțiuni preliminare pentru procedura de punere sub urmărire, o astfel de decizie putând fi examinată și adoptată doar în situația în care sunt îndeplinite condițiile precizate în art. 230 din Regulament.

În situația obținerii acordului Seimas de începere a acțiunii penale împotriva unui membru al său, respectivul membru nu poate fi arestat în cadrul Parlamentului.

Regulamentul Seimas reglementează și *procedura de punere sub acuzare* a demnitarilor, care, pe lângă, Președintele Republicii, președintele și judecătorii Curții Constituționale, ai Curții Supreme și ai Curții de Apel, poate viza și parlamentari (art. 280). Temeiurile inițierii procedurii de punere sub acuzare (art. 229) sunt următoarele: încălcarea gravă a Constituției, încălcarea jurământului, suspiciunea de comitere a unei înalte trădări.

Art.230 din același Regulament precizează faptul că, în situația punerii sub acuzare a unui membru al Seimas, inițierea procedurii trebuie să fie făcută de către minim un sfert din numărul total al membrilor Parlamentului. Pe de altă parte, tot o pătrime din numărul parlamentarilor au dreptul de a formula o propunere către Seimas, pentru inițierea procedurii de punere sub acuzare împotriva unui parlamentar, indiferent dacă există sau nu o opinie a procurorului general prezentată Parlamentului, privind comiterea unei înalte trădări de către respectiva persoană.

La prezentarea unei propuneri făcute de către inițiatorii menționați în art. 230, Seimas constituie o comisie specială de anchetă, pentru a examina validitatea și gravitatea acuzațiilor formulate și pentru elaborarea propunerii de inițiere a procedurii de punere sub acuzare (art. 235 din Regulament).

Pe de altă parte, acuzatul are dreptul de a demisiona din funcția sa sau de renunțare la mandatul de membru al Seimas prin prezentarea unei declarații în scris, în orice etapă a procedurii de punere sub acuzație, însă înainte de a începe votul Parlamentului, iar cererii trebuie să i se dea imediat curs. Într-o astfel de situație, procedura punerii sub acuzație ia sfârșit și este confirmată de către o rezoluție adoptată de către Seimas (art. 252).

O altă situație este cea de eliberare din funcție a persoanei găsite vinovată, în conformitate cu art. 258 din Regulament. Astfel, în situația în care Seimas consideră că persoana acuzată este vinovată, aceasta din urmă este eliberată din funcția sa, iar în cazul parlamentarului, acestuia i se retrage mandatul parlamentar. În plus, persoana care a renunțat la mandatul parlamentar pierde statutul de inviolabilitate instituit prin Constituție și poate fi ținut să răspundă în conformitate cu procedura de drept comun.

LUXEMBURG

Baza legală a imunității parlamentare este constituită de art. 68 și 69 din Constituție²¹.

Primul dintre cele două articole stabilește principiul lipsei răspunderii juridice a parlamentarilor pentru opiniile și voturile exprimate în exercitarea mandatului lor, iar cel de-al doilea articol instituie inviolabilitatea acestora.

Autoritatea competentă în cazul ridicării imunității parlamentare este Camera Deputaților.

În art. 171-177 din Regulamentul Camerei Deputaților se face referire la procedura de ridicare a imunității parlamentare.

Art.68 din Constituție :

Niciun deputat nu poate fi urmărit sau cercetat pentru opiniile sau pentru voturile exprimate în timpul exercitării mandatului.

Art. 69 din Constituție :

Cu excepția prevederilor de la articolul 68, deputații pot fi urmăriți penal, chiar pe durata sesiunii parlamentare.

Cu toate acestea, arestarea unui deputat pe durata sesiunii parlamentare este, cu excepția cazului de flagrant delict, sub rezerva autorizării prealabile a Camerei.

Autorizarea Camerei nu este necesară pentru executarea pedepselor, chiar și a celor privative de libertate, pronunțate împotriva unui deputat.

Regulamentul Camerei Deputaților²²:

Art.171

Se constituie pentru fiecare cerere de arestare a unui membru al Camerei, o Comisie specială, potrivit dispozițiilor din Regulamentul Camerei Deputaților.

Art. 172

Normele care reglementează funcționarea Comisiei sunt cele stabilite în prevederile Regulamentului Camerei.

Niciun membru al Comisiei nu va putea fi înlocuit.

²¹http://www.legilux.public.lu/leg/textescoordonnes/recueils/constitution_droits_de_lhomme/CONST1.pdf

²²<http://www.chd.lu/wps/wcm/connect/03d3a2804344ff9181b58dc6c93b4d35/R%C3%83%C2%A8glement+CHD-mars2012.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=03d3a2804344ff9181b58dc6c93b4d35>

Art. 173

Comisia va informa deputatul în cauză și va asculta explicațiile acestuia. Deputatul poate fi asistat sau reprezentat de unul dintre colegii săi.

Art. 174

Comisia va înainta un raport către Cameră, în forma unui proiect de rezoluție. Raportul va fi examinat de Cameră, în ședință cu ușile închise.

Art. 175

Votul va fi secret. Fiecare deputat care participă la vot poate reprezenta un coleg absent, prin intermediul unei împuterniciri scrise.

Art. 176

Decizia de retragere sau de refuz al retragerii imunității parlamentare adoptată de către Cameră va fi anunțată în următoarea ședință publică.

Art. 177

În cazul respingerii cererii de autorizare a suspendării procedurii sau a reținerii unui membru al Camerei, nu va mai putea fi înaintată, pe perioada aceleiași sesiuni, o nouă cerere privind aceleași fapte.”

MALTA

Imunitatea parlamentară este reglementată în **art. 65(2)** din Constituție²³, care precizează că Parlamentul poate stabili prin lege privilegiile, imunitățile și prerogativele Camerei Reprezentanților și ale membrilor acesteia. Dispozițiile constituționale se completează cu Ordonanța privind privilegiile și prerogativele Camerei Reprezentanților²⁴.

Lipsa răspunderii civile și penale, menționată în **art. 65 alin.(3)** din Constituție, se referă la opiniile exprimate oral sau în scris, în cadrul unui raport, în plenul Camerei sau în cadrul lucrărilor în comisii, sau în cadrul unei petiții, proiect de lege, rezoluție, moțiune sau într-un document similar.

Secțiunea 12 din Ordonanța privind privilegiile și prerogativele reglementează o situație particulară a lipsei răspunderii pentru cauzarea de prejudicii de către persoanele care acționează sub autoritatea Camerei și în cadrul prerogativelor legale, ori în temeiul unui mandat emis în temeiul autorității sale.

²³ <http://www.parlament.mt/constituion-of-malta?l=1>

²⁴ House of Representatives (Privileges and Powers) Ordinance.

REGLEMENTĂRI CU PRIVIRE LA IMUNITATEA PARLAMENTARĂ ÎN STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

Inviolabilitatea are în vedere interzicerea arestării membrilor Camerei, pe durata ședințelor, pentru o obligație cu caracter civil, cu excepția unei obligații care implică comiterea unei fapte cu caracter penal (art. 65(4) din Constituție). În plus, inviolabilitatea operează și față de procedura de executare a actelor procesuale ale instanțelor, procedură care nu poate fi desfășurată în incinta Camerei Reprezentanților, aflată în ședință, sau prin intermediul Președintelui, grefierului parlamentar (clerk) sau orice oficial al Camerei, în sensul alin. (5) al aceluiași articol constituțional.

MAREA BRITANIE

Membrii Camerei Comunelor²⁵ dispun de imunitate în următoarele forme:

- libertatea cuvântului;
- inviolabilitate.

Formele imunității parlamentare sunt cunoscute în sistemul britanic sub numele de „privilegii” (art.79 din Regulamentul Camerei Lorzilor).

Libertatea cuvântului este același lucru cu lipsa răspunderii pentru voturile exprimate ori cuvintele spuse sau scrise de către membrii Parlamentului în exercitarea mandatului de parlamentar. Lipsa răspunderii își produce efectele la data începerii mandatului parlamentar și oferă protecție și după încetarea mandatului, însă doar pentru voturile și opiniile exprimate în timpul exercitării funcției de parlamentar. Libertatea cuvântului este garantată de art.9 din *Bill of Rights* din 1689.

Inviolabilitatea protejează membrii Parlamentului doar de procedurile civile declanșate împotriva lor, cum ar fi de pildă ordinele de plată a unor sume de bani. Regulamentul Camerei Lorzilor stipulează în acest sens că nici un lord nu poate fi deținut sau arestat decât prin hotărâre sau ordin al Camerei, exceptând situația infracțiunilor. Inviolabilitatea parlamentară nu exclude însă chemarea membrilor Camerelor ca martori în procese.

Membrii Camerei Lorzilor pot proceda la ridicarea inviolabilității în caz de insultă, calomnie sau defăimare, spre deosebire de membrii Camerei Comunelor care nu pot face acest lucru.

OLANDA

Art.71 din Constituție²⁶ prevede că parlamentarii au imunitate doar pentru declarațiile politice făcute în Parlament. Referitor la inviolabilitate, în statutul parlamentarilor olandezi nu există nici un fel de prevedere că aceștia nu pot fi urmăriți penal sau arestați de organele judiciare.

Potrivit **art.58 alin.2 – 61** din Regulamentul Camerei Reprezentanților: "Parlamentarii sunt independenți și beneficiază de imunitate. Nu pot fi anchetați pentru ceea ce spun în Parlament. Cu toate acestea, parlamentarii pot fi cercetați

²⁵ http://www.ipu.org/parline-e/reports/2336_D.htm

²⁶ http://www.ipu.org/parline-e/reports/2231_D.htm

REGLEMENTĂRI CU PRIVIRE LA IMUNITATEA PARLAMENTARĂ ÎN STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

și trimiși în judecată dacă încalcă legea dar pot fi judecați numai de Curtea Supremă".

POLONIA

Lipsa răspunderii penale și administrative este reglementată în **art.108** coroborat cu **art.105 (1) din Constituție** și, respectiv, în **art.6 alin. (1)** din Legea privind exercitarea mandatului de senator sau de deputat²⁷.

Lipsa răspunderii se referă la opiniile exprimate în scris sau oral de către parlamentari, atât în interiorul, cât și în afara Parlamentului. În sensul art.6 alin. (2) din lege, activitățile acoperite de lipsa răspunderii includ: inițierea de moțiuni, prezentarea de opinii și votul în Senat și în ședințele reunite ale Camerelor, ale organelor interne ale Senatului, precum și alte activități indispensabile exercitării mandatului de senator (sau de deputat).

O excepție se referă la posibilitatea angajării răspunderii disciplinare. De asemenea, se poate dispune ridicarea imunității pentru situațiile încălcării drepturilor unor terți, cum ar fi, de exemplu, în situația comiterii unei insulte sau calomnii.

Lipsa răspunderii se aplică din ziua începerii mandatului și oferă, ulterior expirării acestuia, protecție împotriva opiniilor exprimate în cadrul exercitării mandatului.

Inviolabilitatea este reglementată în art.15 alin.2, 4, 5 din Constituție, precum și în art. 7(1) și 9(1) din Legea privind exercitarea mandatului de deputat sau de senator. Aceasta se referă la urmărirea penală și acoperă toate delictele, împiedicând arestarea sau deținerea parlamentarului, demararea procedurilor judiciare împotriva acestuia și, de asemenea, perchezițiile la domiciliu.

Excepția privește situația în care senatorul (sau deputatul) poate fi arestat, fiind prins în flagrant delict și, în care, deținerea sa este necesară pentru garantarea desfășurării în mod corect a cursului urmăririi. Orice astfel de deținere trebuie comunicată de urgență Președintelui Seim-ului / Senatului, care poate cere eliberarea imediată.

Inviolabilitatea nu împiedică chemarea parlamentarului în instanță în calitate de martor. Totuși, nu se poate utiliza un mandat de aducere împotriva parlamentarului care nu dorește să se prezinte drept martor.

Protecția se acordă pe toată durata mandatului, în sensul art. 12(1) din Legea privind exercitarea mandatului de senator sau de deputat. Ea nu privește procedurile judiciare demarate împotriva unui senator înainte de alegerea sa, însă acestea se suspendă, la solicitarea Senatului, până la expirarea mandatului, cu excepția situației de ridicare a imunității parlamentare, de către Senat, sau din proprie inițiativă, în temeiul procedurii menționate în art. 10 alin. (2)–(5) din respectiva lege.

Într-o astfel de situație, senatorul trebuie ascultat, iar împotriva deciziei adoptate de către Senat nu există nici o cale de atac.

²⁷ http://www.ipu.org/parline-e/reports/2255_D.htm

REGLEMENTĂRI CU PRIVIRE LA IMUNITATEA PARLAMENTARĂ ÎN STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

În situația arestării preventive sau deținerii, parlamentarul în cauză nu este autorizat să participe la lucrările Parlamentului.

Potrivit **art.10 alin.2 - 5** din Legea privind exercitarea mandatului de senator sau de deputat și **art.73- 74**²⁸ din Regulamentul Sejm-ului respectiv art. 26 din Regulamentul Senatului, cererea pentru ridicarea imunității unui deputat /senator se adresează Președintelui Camerei din care acesta face parte, care o trimite Comisiei pentru regulament, etică și afaceri. În urma examinării cererii, comisia adoptă un raport, în care formulează o propunere de acceptare sau, respectiv, de respingere a acesteia. Sejm-ul / Senatul adoptă raportul, fără a angaja dezbateri.

Reglementările de ordin procedural menționate anterior se aplică procedurii pentru angajarea răspunderii unui senator pentru comiterea unui delict sau pentru procedura de angajare a răspunderii civile ca urmare a încălcării drepturilor terților, precum și pentru procedura de arestare sau deținere a unui senator (art. 27 din Regulament).

Președintele Camerei trimite cererea preliminară de angajare a răspunderii constituționale a unui senator în fața Tribunalului de Stat către Comisia pentru regulament, etică și afaceri ale senatorilor. Procedura este supusă dispozițiilor Codului de procedură penală. Președintele comisiei trebuie să trimită o copie a cererii preliminare, împreună cu anexele acesteia, senatorului respectiv și să îl informeze asupra dreptului de prezentare de observații scrise și de probe într-o perioadă stabilită.

Senatorul în cauză, asistat de către un avocat desemnat de acesta, poate participa la ședințele comisiei destinate audierilor.

Comisia pentru regulament, etică și afaceri prezintă un raport Camerei respective alături de o moțiune de începere sau de oprire a procedurii. Alături de raport, comisia trebuie să prezinte Senatului o listă a potențialilor procurori, aleși dintre senatori. Dosarul constituit astfel trebuie să fie pus la dispoziția senatorilor pentru o perioadă de minim 21 de zile anterior examinării de către Senat a cauzei. Senatul poate trimite raportul înapoi la comisie pentru completarea procedurii.

Senatul adoptă o rezoluție de începere a procedurii de angajare a răspunderii constituționale prin majoritatea absolută a voturilor, în prezența a cel puțin jumătate din numărul total al senatorilor (art. 27a–27c din Regulament).

PORTUGALIA

Lipsa răspunderii civile, penale sau disciplinare a parlamentarilor pentru opiniile exprimate oral sau în scris, atât în cadrul cât și în afara Parlamentului, cu condiția ca acestea să fie formulate în exercitarea funcțiilor lor (art. 157(1) din Constituție și art. 10 din Statutul deputaților²⁹).

²⁸ http://www.ipu.org/parline-e/reports/2255_D.htm

²⁹ http://www.ipu.org/parline-e/reports/2257_D.htm

REGLEMENTĂRI CU PRIVIRE LA IMUNITATEA PARLAMENTARĂ ÎN STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

Excepțiile de la regulă o reprezintă comiterea de ofense sau insulte, în sensul art. 97(3) din Regulamentul Parlamentului.

Lipsa răspunderii se aplică din ziua începerii mandatului și oferă, ulterior expirării mandatului, protecție împotriva urmăririi penale pentru opinii exprimate în cursul exercitării acestuia.

Inviolabilitatea este reglementată în **art.157 alin.(3)** din Constituție și, respectiv **art.11(1)** din Regulament. Inviolabilitatea privește doar procedura penală, acoperind toate infracțiunile și protejând parlamentarii față de mandatele de arestare și deținere preventivă, precum și față de mandatul de prezentare (art.117 din Constituție și Legea nr.34/87 din 16.07.1987, privind infracțiunile săvârșite de titularii de funcții politice³⁰).

Excepția de la acest regim se referă la arestarea fără autorizarea Adunării în situația comiterii unui flagrant delict, iar infracțiunea respectivă să fie sancționată cu pedeapsa cu închisoarea de cel puțin 3 ani (cum ar fi, de exemplu, infracțiunea de trădare).

Inviolabilitatea împiedică chemarea parlamentarului în fața instanței în calitate de martor, jurat sau expert, precum și în calitate de reclamant sau acuzat fără autorizarea Adunării, cu excepția situației de comitere a unui flagrant delict (art. 157(2) din Constituție și art. 14(1) din Regulament). Pe de altă parte, acordarea permisiunii de către Adunare este obligatorie atunci când există dovezi suficiente de comitere a unei infracțiuni grave, a cărei pedeapsă maximă este închisoarea pentru mai mult de 3 ani.

Protecția prin intermediul inviolabilității se acordă pe toată durata mandatului și acoperă toate procedurile judiciare demarate împotriva parlamentarului înainte de alegerea sa.

Imunitatea parlamentară (inviolabilitatea) poate fi ridicată, urmând procedura din art. 157(2) și (3) din Constituție și art. 11(1) din Statutul deputaților. În această situație, parlamentarul trebuie ascultat, iar împotriva acelei decizii nu există nici o cale de atac.

Parlamentul nu poate condiționa urmărirea penală și/sau deținerea unui membru al său și nici nu poate suspenda urmărirea penală și/sau deținerea acestuia.

În situația arestării preventive sau deținerii, parlamentarul în cauză nu este autorizat să participe la lucrările Adunării.

SPANIA

Imunitatea parlamentară este precizată în **art. 71(1)** din Constituție și în **art.10** din Regulamentul Congresului³¹. Lipsa răspunderii se limitează la opiniile exprimate în scris sau oral și la voturile exprimate în cadrul Parlamentului.

Excepția de la această regulă se referă la comiterea unei ofense sau a unei insulte (art. 103(1) și 104(3) din Regulament).

³⁰ Lei n.º 34/87 – Crimes de responsabilidade dos titulares de cargos políticos.

³¹ http://www.ipu.org/parline-e/reports/2293_D.htm

REGLEMENTĂRI CU PRIVIRE LA IMUNITATEA PARLAMENTARĂ ÎN STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

Lipsa răspunderii se aplică din prima zi a mandatului și oferă, ulterior expirării acestuia, protecție împotriva urmăririi pentru opiniile exprimate în exercitarea mandatului.

Inviolabilitatea este reglementată în art. 71(2) și (3) din Constituție și în regula 11 din Regulamentul Congresului³². Ea privește doar procedurile penale, acoperind toate delictele și apărând deputatul de la arestarea preventivă, deținere și de la demararea de proceduri judiciare împotriva sa. Trebuie precizat că inviolabilitatea nu se opune percheziției domiciliare.

Excepția are în vedere prinderea deputatului în flagrant delict, situație în care Președintele Congresului trebuie să adopte imediat măsurile care sunt considerate necesare pentru apărarea drepturilor și prerogativelor Congresului și ale membrilor săi (regula 12 din Regulamentul Congresului). Astfel, în situația arestării unui membru al Congresului sau a luării unei alte măsuri judiciare sau penale împotriva acestuia, Președintele Congresului trebuie să adopte imediat măsurile necesare.

Inviolabilitatea nu împiedică chemarea în instanță a deputatului în calitate de martor.

Protecția prin intermediul inviolabilității este asigurată pe toată durata mandatului și acoperă și procedurile judiciare instituite împotriva deputatului anterior alegerii sale.

Urmând procedura din art. 71(2) din Constituție și art. 11 din Regulamentul Congresului, imunitatea parlamentară (inviolabilitatea) poate fi ridicată.

În această situație, deputatul în cauză trebuie ascultat, iar împotriva hotărârii Congresului nu există cale de atac.

La primirea unei cereri adresate de către o instanță, Președintele Congresului, după consultarea Biroului, trebuie să prezinte cererea în termen de 5 zile Comisiei pentru statutul membrilor. Cererea adresată de către instanță trebuie completată de documentele necesare, așa cum reiese din dispozițiile de drept comun în materie procesuală.

Comisia respectivă trebuie să se pronunțe în termen de 30 de zile, după ascultarea membrului în cauză. Raportul elaborat de către comisie este prezentat plenului în prima ședință a acestuia.

În termen de 8 zile de la adoptarea deciziei, de către plenul Congresului, referitoare la acordarea autorizației sau respingerea cererii, Președintele trebuie să trimită decizia autorității judiciare, atenționând respectiva autoritate de obligația sa de notificare a Congresului asupra oricăror acte procesuale (inclusiv decizii adoptate), care sunt pronunțate și care pot afecta personal acel membru al Congresului.

Cererea adresată de către autoritatea judecătorească este socotită a fi respinsă în situația în care Congresul nu se pronunță asupra acesteia în termen de 60 de zile de la data primirii ei.

³²http://www.congreso.es/portal/page/portal/Congreso/Congreso/Hist_Normas/Norm/standing_orders_02.pdf

REGLEMENTĂRI CU PRIVIRE LA IMUNITATEA PARLAMENTARĂ ÎN STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

În situația unei arestări preventive sau dețineri, deputatul în cauză nu este autorizat să participe la lucrările Parlamentului.

Instanța judecătorească competentă în materia unei acțiuni penale împotriva membrilor Congresului / Senatului) este Curtea Supremă, Secția Penală, în sensul art. 71(3) din Constituție.

SUEDIA

Imunitatea parlamentară este limitată la opiniile exprimate oral și în scris și la voturile exprimate în cadrul Parlamentului³³. În acest sens, potrivit art. 8 alin.1 din Legea privind Instrumentul de Guvernare³⁴, lipsa de răspundere se referă la faptul că împotriva unui parlamentar nu se poate intenta o acțiune judiciară, nu poate fi lipsit de libertate și nu i se poate restrânge circulația în cadrul statului, ca urmare a unui act sau declarație realizată în cadrul mandatului.

Lipsa de răspundere începe din ziua dobândirii mandatului și oferă, ulterior expirării mandatului, protecție împotriva acțiunilor judiciare demarate în privința opiniilor exprimate în cursul mandatului.

Derogările de la acest regim privesc renunțarea la imunitate, prin votul Parlamentului, situație în care este necesar un vot de cinci șesimi din numărul membrilor, și, respectiv, situațiile în care parlamentarul se face vinovat de expresii injurioase și insultă.

Conform art.8 alin.2 din Legea privind Instrumentul de Guvernare *inviolabilitatea* se referă doar la acțiunile penale și acoperă toate delictele, cu excepția infracțiunilor pentru care pedeapsa minimă este de cel puțin 2 ani de închisoare. Inviolabilitatea protejează parlamentarul de arestare sau dețineră.

Excepțiile de la regulă sunt situațiile în care parlamentarul în cauză își recunoaște vinovăția sau în flagrant delict, sau dacă pedeapsa minimă pentru infracțiunea comisă este de minim 2 ani de închisoare. În aceste situații de excepție se aplică dispozițiile legislative în materia arestării sau deținerii. Mandatul parlamentar se poate pierde și prin decizie judecătorească.

Inviolabilitatea nu împiedică chemarea parlamentarului în instanță în calitate de martor.

Protecția acordată prin inviolabilitate se acordă pe întreaga durată a mandatului parlamentar. Trebuie precizat și faptul că inviolabilitatea nu se referă la procedurile judiciare demarate împotriva parlamentarului, pentru fapte comise anterior alegerii sale. Totuși, protecția împotriva arestării sau deținerii în cursul mandatului se aplică și procedurile judiciare menționate anterior.

Imunitatea parlamentară (sub aspectul inviolabilității) nu poate fi ridicată. De asemenea, Parlamentul nu poate condiționa urmărirea și/sau deținerea unuia

³³<http://www.riksdagen.se/en/How-the-Riksdag-works/Democracy/The-Constitution/The-Instrument-of-Government/>(reprezintă una dintre cele 4 legi fundamentale ce prevede funcționarea statului, separația puterilor și principii democratice)

³⁴ <http://www.scandinavianlaw.se/pdf/52-26.pdf>

REGLEMENTĂRI CU PRIVIRE LA IMUNITATEA PARLAMENTARĂ ÎN STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

dintre membrii săi și nici nu poate suspenda urmărirea penală și/sau deținerea membrului în cauză.

În situația în care un parlamentar este arestat sau deținut, acesta nu este autorizat să participe la ședințele Parlamentului.

SLOVACIA

În iulie 2012, membrii Parlamentului unicameral al Slovaciei (Consiliul Național) au votat în unanimitate (voturi pentru-144, prezenți-144 parlamentari, număr total de parlamentari-150) proiectul de lege constituțională privind desființarea imunității parlamentare împotriva urmăririlor penale (inviolabilitatea - reglementată în **art.78(2)** din Constituție). Începând cu 1 septembrie 2012, deputații beneficiază de imunitate doar pentru declarațiile politice și pentru votul exprimat în cadrul lucrărilor Parlamentului.

Imunitatea parlamentară este reglementată în **art. 78(1)** din Constituție și se aplică opiniilor exprimate în scris sau oral, atât în interiorul cât și în afara Parlamentului, în exercitarea mandatului.

În privința excepției de la acest regim, trebuie spus că parlamentarul poate răspunde disciplinar, în fața Consiliului Național, pentru opiniile exprimate, care aduc atingere poziției și reputației acestei instituții.

SLOVENIA

Conform **art.205** din Regulamentul Adunării Naționale, imunitatea parlamentară acoperă întregul mandat, de la alegerea deputatului și până la expirarea mandatului.

Lipsa răspunderii penale a deputaților privește opiniile exprimate sau votul în cadrul Adunării Naționale sau a organismelor sale de lucru (art. 83(1) din Constituție³⁵).

Inviolabilitatea este reglementată în **art. 83(2)** din Constituție. Deputații nu pot fi deținuți și împotriva acestora nu se poate iniția urmărirea penală fără acordul Adunării Naționale (art. 210 din Regulament³⁶).

Articolul constituțional citat anterior reglementează această interdicție în contextul în care deputatul în cauză invocă inviolabilitatea sa. Pe de altă parte,

³⁵ [http://www.dz-](http://www.dz-rs.si/wps/portal/en/Home/PoliticiSistem/UstavaRepublikeSlovenije/besedilo/00d31a49-8f81-48d9-bd4e-a33607741d4e/!ut/p/b1/vZDLboJgEIWfxQcoMyP_hX_JrQotPxZQgY2hlxhAtDHGck9fXNrEdNN0zmqSc86XHCihIC6UICKOkEO5r871tjrVh321u_6l2DwFcaocstGaScKAFjbXaUIYclhD4YyuYnThnbPxt5lQyvq1M77eOgMNJpngXExJMUtKLjkUY17ey89QQAY5sk3a9J_B0A5JM7wMURNPM58_U4sXPesPzvw-VRWlftujtzQjf3uJspXWXtyftLd4XyVLx3Z3nlXJTyaIlQbzzAzdEE1Lm_8MfPx74M3iSFMkTqiYQmIkyIK1C3p-6D6gK4_9Q3LkV53tyeQb9UoEgQ!!/dl4/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/)

[rs.si/wps/portal/en/Home/PoliticiSistem/UstavaRepublikeSlovenije/besedilo/00d31a49-8f81-48d9-bd4e-](http://www.dz-rs.si/wps/portal/en/Home/PoliticiSistem/UstavaRepublikeSlovenije/besedilo/00d31a49-8f81-48d9-bd4e-a33607741d4e/!ut/p/b1/vZDLboJgEIWfxQcoMyP_hX_JrQotPxZQgY2hlxhAtDHGck9fXNrEdNN0zmqSc86XHCihIC6UICKOkEO5r871tjrVh321u_6l2DwFcaocstGaScKAFjbXaUIYclhD4YyuYnThnbPxt5lQyvq1M77eOgMNJpngXExJMUtKLjkUY17ey89QQAY5sk3a9J_B0A5JM7wMURNPM58_U4sXPesPzvw-VRWlftujtzQjf3uJspXWXtyftLd4XyVLx3Z3nlXJTyaIlQbzzAzdEE1Lm_8MfPx74M3iSFMkTqiYQmIkyIK1C3p-6D6gK4_9Q3LkV53tyeQb9UoEgQ!!/dl4/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/)

[a33607741d4e/!ut/p/b1/vZDLboJgEIWfxQcoMyP_hX_JrQotPxZQgY2hlxhAtDHGck9fXNrEdNN0zmqSc86XHCihIC6UICKOkEO5r871tjrVh321u_6l2DwFcaocstGaScKAFjbXaUIYclhD4YyuYnThnbPxt5lQyvq1M77eOgMNJpngXExJMUtKLjkUY17ey89QQAY5sk3a9J_B0A5JM7wMURNPM58_U4sXPesPzvw-](http://www.dz-rs.si/wps/portal/en/Home/PoliticiSistem/UstavaRepublikeSlovenije/besedilo/00d31a49-8f81-48d9-bd4e-a33607741d4e/!ut/p/b1/vZDLboJgEIWfxQcoMyP_hX_JrQotPxZQgY2hlxhAtDHGck9fXNrEdNN0zmqSc86XHCihIC6UICKOkEO5r871tjrVh321u_6l2DwFcaocstGaScKAFjbXaUIYclhD4YyuYnThnbPxt5lQyvq1M77eOgMNJpngXExJMUtKLjkUY17ey89QQAY5sk3a9J_B0A5JM7wMURNPM58_U4sXPesPzvw-VRWlftujtzQjf3uJspXWXtyftLd4XyVLx3Z3nlXJTyaIlQbzzAzdEE1Lm_8MfPx74M3iSFMkTqiYQmIkyIK1C3p-6D6gK4_9Q3LkV53tyeQb9UoEgQ!!/dl4/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/)

[VRWlftujtzQjf3uJspXWXtyftLd4XyVLx3Z3nlXJTyaIlQbzzAzdEE1Lm_8MfPx74M3iSFMkTqiYQmIkyIK1C3p-6D6gK4_9Q3LkV53tyeQb9UoEgQ!!/dl4/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/](http://www.dz-rs.si/wps/portal/en/Home/PoliticiSistem/UstavaRepublikeSlovenije/besedilo/00d31a49-8f81-48d9-bd4e-a33607741d4e/!ut/p/b1/vZDLboJgEIWfxQcoMyP_hX_JrQotPxZQgY2hlxhAtDHGck9fXNrEdNN0zmqSc86XHCihIC6UICKOkEO5r871tjrVh321u_6l2DwFcaocstGaScKAFjbXaUIYclhD4YyuYnThnbPxt5lQyvq1M77eOgMNJpngXExJMUtKLjkUY17ey89QQAY5sk3a9J_B0A5JM7wMURNPM58_U4sXPesPzvw-VRWlftujtzQjf3uJspXWXtyftLd4XyVLx3Z3nlXJTyaIlQbzzAzdEE1Lm_8MfPx74M3iSFMkTqiYQmIkyIK1C3p-6D6gK4_9Q3LkV53tyeQb9UoEgQ!!/dl4/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/)

³⁶ <http://www.dzrs.si/wps/portal/en/Home/ODrzavnemZboru/PristojnostilnFunkcije/RulesoftheProcedureText>

REGLEMENTĂRI CU PRIVIRE LA IMUNITATEA PARLAMENTARĂ ÎN STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

Adunarea Națională poate acorda imunitate și deputatului care nu a invocat inviolabilitatea.

Excepția de la regulă se referă la situația comiterii unei infracțiuni pentru care sancțiunea aplicabilă este închisoarea de peste 5 ani. Totuși, și în această situație, Adunarea poate acorda deputatului în cauză imunitate.

O altă excepție privește flagrantul delict, cu aceeași limită a sancțiunii precizată anterior.

Pentru arestarea sau demararea procedurii de urmărire penală împotriva unui deputat care invocă sau nu imunitatea, organismul competent trebuie să formuleze o cerere către Președintele Adunării Naționale. Președintele Adunării trimite imediat cererea respectivă sau notificarea privind arestarea sau inițierea urmăririi penale Comisiei pentru mandat și imunitate. Aceasta din urmă analizează solicitarea sau notificarea și prezintă concluziile sale într-un raport în cadrul următoarei ședințe a Adunării Naționale. Comisia are dreptul să propună Adunării susținerea concluziilor enunțate în solicitare sau notificare ori respingerea acestora. Comisia decide cu votul majorității membrilor săi prezenți la ședință, totodată putându-se decide ținerea unei ședințe care să nu fie publice (art.205 -210 din Regulamentul Adunării Naționale).

Adunarea Națională trebuie să decidă în termen de 30 de zile de la primirea solicitării sau notificării, în temeiul raportului prezentat de către Comisia pentru mandat și imunitate, putând admite sau respinge solicitarea ori notificarea.

Cu ocazia examinării solicitării sau notificării, Adunarea Națională nu evaluează probele și nu apreciază dacă există sau nu dovezi suficiente privind comiterea infracțiunii și nici dacă deputatul în cauză este ținut să răspundă din punct de vedere penal. În plus, cu ocazia votului deputaților nu sunt necesare dezbateri sau explicații. La propunerea Comisiei pentru mandat și imunitate sau a unui grup parlamentar, Adunarea Națională poate decide adoptarea deciziei într-o ședință care nu este publică, situație în care pot avea loc dezbateri sau prezentarea de explicații. Decizia adoptată de Adunare se publică.

De asemenea, atunci când solicitarea sau notificarea se prezintă între sesiuni parlamentare, iar circumstanțele cauzei respective nu permit amânarea adoptării unei decizii în acest sens în cadrul următoarei sesiuni, Comisia pentru mandat și imunitate este cea care decide admiterea sau respingerea solicitării ori notificării. Pe de altă parte, comisia este cea care, imediat și în orice situație, trebuie să decidă menținerea imunității unui deputat care se află în arest sau detenție. Comisia trebuie să informeze Adunarea cu privire la deciziile pe care le adoptă la următoarea ședință a acesteia, Adunarea putând confirma sau infirma respectivele decizii.

UNGARIA

Imunitatea parlamentară este reglementată în **art.4 alin.(2) și (4)** din Constituție³⁷, **secțiunile 130 și 131** din Regulamentul Parlamentului³⁸ și **secțiunea 4**³⁹ din Legea privind statutul membrilor Parlamentului⁴⁰.

Lipsa răspunderii privește opiniile exprimate oral sau în scris de către parlamentari, atât în interiorul, cât și în exteriorul Parlamentului.

Excepțiile de la această regulă se referă la divulgarea de secrete de stat, calomnia, defăimarea și răspunderea civilă, potrivit secțiunii 4 din Legea privind statutul membrilor Parlamentului; ofensă, în temeiul secțiunii 54(2) din Regulamentul Parlamentului.

Lipsa răspunderii începe în prima zi a mandatului și oferă, ulterior expirării mandatului, protecție împotriva urmăririi penale pentru opiniile exprimate în exercitarea mandatului.

Inviolabilitatea este precizată în secțiunile 130 și 131 din Regulamentul Parlamentului și secțiunea 5 din Legea privind statutul membrilor Parlamentului.

Inviolabilitatea privește urmărirea penală, acoperind toate delictele și apărând parlamentarii de la arestare și de la deținere, de la demararea urmăririi penale împotriva acestora și de la perchezițiile domiciliare.

Excepția are în vedere situația comiterii unui flagrant delict, caz în care parlamentarul poate fi arestat fără aprobarea Parlamentului.

Pe de altă parte, inviolabilitatea nu împiedică chemarea parlamentarului în instanță în calitate de martor.

Protecția prin inviolabilitate este asigurată începând din ziua alegerii în Parlament până la expirarea mandatului, precum și între dizolvarea anticipată a Parlamentului și alegerea noului Parlament. Ea acoperă și procedurile judiciare demarate împotriva parlamentarului anterior alegerii sale.

Imunitatea parlamentară (inviolabilitatea) poate fi ridicată de către Parlament, pentru comiterea unor delictes cu caracter minor. În această situație, parlamentarul în cauză trebuie ascultat, iar împotriva deciziei adoptate nu există o cale de atac.

Parlamentul nu poate condiționa și nu poate suspenda urmărirea penală și/sau deținerea.

În situația arestării preventive sau deținerii, parlamentarul în cauză nu poate fi autorizat să participe la ședințele Parlamentului.

Cererea de ridicare a imunității parlamentare se trimite Președintelui Parlamentului, de către procurorul general, potrivit secțiunii 6(2) din Legea privind statutul parlamentarilor. Președintele trimite cererea Comisiei pentru imunități și informează Parlamentul asupra acestui fapt, în cadrul următoarei ședințe în plen. Comisia pentru imunități prezintă plenului proiectul de rezoluție

³⁷ <http://www.kormany.hu/download/4/c3/30000/THE%20FUNDAMENTAL%20LAW%20OF%20HUNGARY.pdf>

³⁸ <http://www.parlament.hu/hazszabaly/resolution.htm>

³⁹ <http://www.parlament.hu/angol/legalstatuslaw.pdf>

⁴⁰ http://www.ipu.org/parline-e/reports/2141_D.htm

REGLEMENTĂRI CU PRIVIRE LA IMUNITATEA PARLAMENTARĂ ÎN STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

În termen de 30 de zile, iar Parlamentul decide asupra acesteia fără dezbateră, cu votul unei majorități de două treimi din parlamentarii prezenți. Parlamentarul în cauză are dreptul de a-și prezenta poziția. Orice rezoluție adoptată în legătură cu ridicarea imunității privește doar situația particulară, cuprinsă în cererea inițială.

Potrivit secțiunii 6 din aceeași lege, parlamentarii nu pot renunța la imunitatea parlamentară, cu excepția procedurilor judiciare referitoare la delikte cu caracter minor. Parlamentarii trebuie să informeze imediat Președintele Parlamentului cu privire la orice încălcare a imunității lor parlamentare, acesta din urmă adoptând măsurile necesare fără întârziere.

